

Marek Ciara
(Warszawa)

**MATERIAŁY BALTAZARA ZDAŃKOWSKIEGO
(1913-1991)
(42)**

Baltazar Zdańkowski urodził się 2 stycznia 1913 r. w Trzebieszowie koło Łukowa. Był synem Kazimierza i Anny z Wolińskich. Ojciec Kazimierz był rolnikiem i gajowym w Białowieży.

W 1927 r. ukończył szkołę powszechną w Białowieży. W 1933 r. ukończył Seminarium Nauczycielskie w Siedlcach. W roku szkolnym 1933/1934 podjął pracę nauczyciela w Szkole Powszechnej w Czerlonce koło Białowieży. W październiku 1934 r. powołany został do służby wojskowej i odbył szkolenie w Dywizyjnym Kursie Podchorążych Rezerwy Piechoty przy 22 pułku piechoty w Siedlcach. Po ukończeniu szkolenia został skierowany na ćwiczenia w 35 pułku piechoty w Brześciu nad Bugiem. Ponowne 6 tygodniowe ćwiczenia wojskowe odbył jako podchorąży rezerwy piechoty w 1936 r. w 35 pułku piechoty. W dniu 1 stycznia 1937 r. otrzymał awans na podporucznika rezerwy piechoty.

W styczniu 1936 r. podjął pracę jako nauczyciel w szkołach powszechnych w Rajsku i Zubowie koło Bielska Podlaskiego.

W dniu 4 kwietnia 1939 r. powołano go do czynnej służby wojskowej w 35 pułku piechoty, na stanowisku dowódcy plutonu. Od 1 do 18 września 1939 r. brał udział w walkach na Pomorzu i w Borach Tucholskich. W dniu 18 września 1939 r. dostał się do niewoli. W latach 1939-1945 przebywał w niemieckich obozach jenieckich w: Prenzlau, Neubrandenburgu, Grossborn, Sandbostel i Lubece. Do Polski powrócił 10 grudnia 1945 r. W latach 1946-1947 pracował w Szkole Powszechnej w Warce i w Zarządzie Głównym Związku Nauczycielstwa Polskiego. W latach 1948-1950 pracował w Kuratorium Okręgu Szkolnego Warszawskiego na stanowisku wizytatora. W latach 1950-1977 pracował w Ministerstwie Oświaty na stanowiskach wizytatora i specjalisty w Departamencie Wychowania w Szkole, Rodzinie i Środowisku. W roku 1977 przeszedł na emeryturę.

Był odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski (1970) i Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1976).

W 1938 r. ożenił się z Anielą Sadowską. Miał dwóch synów. Zmarł w 1991 r.

Materiały Baltazara Zdańkowskiego wpłynęły do PAN Archiwum w Warszawie jako zakup od Baltazara Zdańkowskiego w 1960 r. (numer w księdze nabytków 285). Marek Ciara w 2013 r. uporządkował materiały archiwalne i opracował inwentarz warsztatowy. W 2021 r. uzupełniono inwentarz o wstęp. Objętość zespołu to 0,03 m. b. Materiały spuścizny uporządkowano zgodnie z *Wytycznymi opracowania spuścizny archiwalnych po uczonych*. Spuścizna zawiera materiały z lat 1943-1947.

W jednostce 1 znajduje się praca dyplomowa B. Zdańkowskiego napisana w obozie w 1943 r. *Problem szkół powszechnych niżej zorganizowanych w Polsce współczesnej*. W drugiej jednostce znajdują się egzemplarze czasopism wydawanych w Niemczech w latach 1945-1947.

W PAN Archiwum w Warszawie spuściznie nadano sygnaturę 42. W wyszukiwarce www.szukajwarchiwach.pl zespół ma numer 302/502/0. Inwentarz liczy 2 jednostki.

Źródła i bibliografia

1. *Materiały Baltazara Zdańkowskiego*, Polska Akademia Nauk Archiwum w Warszawie, sygnatura 41,
2. *Zdańkowski Baltazar* [w:] <https://www.ancestry.ca/genealogy/records/Baltazar-Zdankowski-24-ss36bn2>
3. *Zdańkowski Baltazar*, Urząd do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, akta byłego ZBoWiD, akta osobowe, sygnatura K 3063543

INWENTARZ

1. *Problem szkół powszechnych niżej zorganizowanych w Polsce współczesnej*
Praca dyplomowa napisana w obozie jenieckim w Neubrandenburgu
1943, rkp., opr., k.130

2. „Biuletyn Szkolnictwa Polskiego w Niemczech”
„Nasz Płomyczek”
„Nasze Czytanki”
„Nasze Piosenki”
„Wiadomości Nauczycielskie”
Egzemplarze czasopism
1945-1947, b. d., rkp., masz., druk, sz., k. 163